

PROCÉS PARTICIPATIU LES ADOBERIES

ASSISTÈNCIA

Per part de l'Ajuntament de Vic assisteixen: Fabiana Palmero, regidora, Fabiola Mora i Feliu Fusté, àrea de participació, Maria Vidal i Chadia Rammou, dinamitzadores comunitàries, Elisenda Foradada, unitat de planejament urbanístic i Jordi Boadas de la regidoria de medi ambient, Martí Ferrer, VicCityLab

Per part de les entitats i persones del grup motor assisteixen: Sandra Quílez, artesana de la pell, Josep Casanovas, historiador i professor de la UVIC, Oriol Picas, director dels museus Episcopal i de l'Art de la Pell, Antoni Riera i Antoni Ylla-Català del gremi d'adobers, David Oliva i Albert Colomer del Col·legi d'Arquitectes d'Osona, Mercè Puntí d'Amics de la Ciutat, Joan Pujols de l'AV de l'Horta Vermella, Adrià Canadell de l'agrupament escolta Guillem de Montrodon i Carla Dinarès de Capgirem Vic

Ordre del dia:

- **Introducció a la història de les adoberies**
- **Recorregut per les adoberies**
- **Cloenda del recorregut i posada en comú de les possibles propostes**

1. Introducció a la història de les adoberies

S'inicia la trobada davant de l'ACVIC. La Fabiola dona la benvinguda als assistents i dona la paraula a Josep Casanovas, historiador i professor de la UVIC. Sintetitza la història de les adoberies començant per la importància del monument situat al davant de l'edifici en recordatori de l'aiguat més important que va patir la ciutat amb 33 morts. Aquest monòlit estava instal·lat a la zona del Terrat d'en Cols i un cop es va enderrocar Colomer es va ubicar al lloc on ara es troba actualment.

Explica des de l'expansió de la pell a Vic fins a la decadència d'aquesta, els anys 90, causada per la descentralització de la indústria a altres països.

A l'època romana a la Calla, hi havia la via Ausa-Barcino, que era l'entrada principal a la ciutat des de Barcelona. L'ofici de la pell ja es documenta en aquella època a través de diferents vestigis que s'han anat trobant. Tanmateix, utilitzaven mètodes tradicionals per adobar les

pell. Per dur a terme els diferents processos era necessari molta aigua, d'aquí la importància del riu Mèder (rivo merdero), que se li va donar aquest nom per la brutícia que generava el procés d'adobat de la pell. El riu Mèder va ser un dels rius que permetia desenvolupar els determinats processos per adobar la pell. Aquests es duïen a terme a dins del riu en contacte continu amb l'aigua, fins que es va desviar l'aigua cap a l'interior de les adoberies. No va ser fins al S.XX que les pelleteries es van mecanitzar. Més endavant, quan la indústria va créixer es van ubicar a l'altra banda del riu.

La fàbrica de Colomer es va instal·lar a l'altra banda del riu, on també s'hi va instal·lar l'adoberia de l'Alier. A la zona de la Calla, a partir del XIX i XX vam començar a implantar-se petites adoberies més familiars. Les empreses adoberes es van anar escampant cap a altres indrets. Aquest és el cas de Genís Antel, Codina, Bauman ...

Antoni Ylla-Català, Antoni Riera i Elisabet Ylla-Català van escriure el llibre 80 anys de la Pell a Vic 1930-2010.

2. Recorregut per les adoberies

Davant les Adoberies Antoni Ylla-Català explica el procés de la pell. Comenta el procés de neteja de ribera, que comença a transformar i a preparar la pell per l'adob, que serveix perquè aquesta no es podreixi. L'adob més antic és conegut com l'adob al fum, també hi ha l'adob mineral i l'adob vegetal. També explica el reg dels pellaïres que el gestionaven ells mateixos segons les seves necessitats d'aigua. La majoria de les adoberies tenien pous propis i també un molí per triturar escorça que s'utilitzava per l'adob de la pell.

Antoni Riera explica que ara només queda a Vic una empresa que es dedica a la indústria de la pell, que la resta han anat tancant o traslladant la seva producció a altres països.

Pel que fa a la transformació urbanística Elisenda Foradada comenta que les adoberies enderrocades del primer front i alguna del segon front no es tornaran a edificar. A banda, a davant de les adoberies no es preveu dur a terme cap construcció, ja que és zona inundable. Tanmateix, hi ha la possibilitat de realitzar-hi qualsevol activitat puntual. Detallen que l'espai públic de la zona consta de: la llera del riu, el reg, la plaça i el carrer.

L'Elisenda comenta que s'ha de recuperar el reg perquè sense aquest no es pot entendre el procés. També, comunica que la recuperació de la resclosa està pendent de les subvencions. Afegeix, que hi ha dues clotes a la primera adoberia que es podrien visitar un cop s'habiliti l'accés.

En la zona del molí d'en Saborit, l'Elisenda i la Fabiana, comenten que l'antiga fàbrica de Genís Antel s'ha expropiat pagant amb sòl industrial i actualment és propietat de l'ajuntament. En aquesta zona es preveu enderrocar-ho tot exceptuant els antics habitatges, els quals es transformaran en habitatges de protecció oficial, i el molí, que s'ha de rehabilitar. A banda, es vol convertir l'espai en zona verda, ja que és un sòl no urbanitzable, i així fomentar la naturalització del riu. Tanmateix, es vol mantenir alguna estructura per recordar el què hi havia hagut.

3. Cloenda del recorregut i posada en comú de les possibles propostes

Es finalitza la trobada a l'edifici de l'Atlàntida. La Fabiola emfatitza la necessitat de donar nous usos a l'espai públic de la zona adobera, que s'identificaran conjuntament amb la ciutadania i comenta que aquest procés participatiu durarà d'ara fins el mes de febrer. Durant aquest període es proposaran i es duran a terme activitats per promoure l'ús de l'espai. El mes de març es preveu fer el retorn de tot el que s'ha anat recollint.

En Feliu comenta que per recollir propostes i implicar diferents entitats i grups de la ciutat, es facilitarà a la ciutadania una butlleta online i en paper perquè es puguin recollir propostes i que les persones que ho desitgin puguin estar informades de les activitats que es portin a terme. A banda, Sandra Quílez crearà un model d'urna per tal de recollir les determinades butlletes. S'han elaborat unes bosses de tela amb imatges vinculades amb les adoberies amb la previsió de ser utilitzades en alguna de les activitats que es facin.

Una de les activitats que es defineix es vincula amb la participació d'estudiants, tant universitaris com escolars, amb els quals es preveu fer històries de vida de persones implicades en les adoberies i dur a terme activitats vinculades amb l'APS.

Oriol Picas comenta la idea de crear un espai en l'edifici per adobar la pell o a l'adoberia nº 4. Tanmateix, es comenta que és un espai petit per tota la maquinària necessària. Així la Sandra Quílez proposa reformar la maqueta fent-la més gran per entendre millor el procés.

Es comenta que a una de les adoberies es va construir un muntacàrregues i que es podria aprofitar per fer un recorregut vivencial per entendre el procés per adobar la pell. També es parla de la possibilitat d'incorporar, dins del recorregut, realitat virtual o vídeos explicatius. Cal tenir en compte que serà necessari contactar amb la taula de diversitat funcional perquè els espais siguin el màxim d'accessibles. Es pretén que sigui un espai de ciència i ciutadana i que a través del joc es pugui fer una ruta més naturalitzada.

Es comenta també que els membres del Grup Motor, a més de proposar accions també seran recursos actius i del procés.

El dia 29 de juliol a les 11h es durà a terme la roda de premsa. El lloc està pendent de concretar.

PROPOSTES D'ACCIONS:

Memòria històrica: entrevistes d'històries de vida de persones relacionades amb a la pell. Entre els mesos d'octubre-novembre amb estudiants d'Educació Social. Josep Casanovas

Procés de la pell: explicar el procés de la pell amb realitat virtual, implicant les escoles proximitat-Escola d'art, a través d'experiències sensorials. Es podria fer el mes de desembre. La Farinera / Citylab de la biblioteca

Vídeo del procés de la pell: a propera reunió del grup motor, en Toni Riera, proposa passar un vídeo del procés de transformació de la pell. Es pot fer un vídeo explicatiu d'aquest procés. Toni Riera

Fotocall: En les diferents activitats comptarem amb un fotocall del procés de participació que dissenyarà la Sandra Quílez

Accions programades properament:

TALLER D'ARTESANIA DE LA PELL. Al bosquet de l'Atlàntida, el dia 13 de juliol de 18 a 21h, a càrrec de Sandra Quílez (obert a tothom)

CIVICUS. El 18 de juliol al llarg del matí, els joves inscrits faran una gimcana, passant diferents proves en punts estratègics al voltant de riu per conèixer i entendre l'entorn.

RECOLLIDA DE PROPOSTES. Es farà a través d'una butlleta que es podrà trobar online i als equipaments de la zona. Les butlletes es podran dipositar en urnes.